

KØBENHAVNS KOMMUNE
Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen
Sundheds- og Omsorgsforvaltningen
Socialforvaltningen

Til
Beskæftigelses- og Integrationsudvalget
Sundheds- og Omsorgsudvalget
Socialudvalget

Sagsnr.
2013-92389

Dokumentnr.
2013-92389-4

**Til orientering: Status for Københavns Kommunes Veteranpolitik
- august 2013**

Sagsbehandlere
Anne L. Vestergaard
Tina Holck
Sara Novovic Engstrand

Beskæftigelses- og Integrationsudvalget, Socialudvalget og Sundheds- og Omsorgsudvalget forelægges en status for Københavns Kommunes Veteranpolitik.

Borgerrepræsentationen vedtog den 15. juni 2011 Københavns Kommunes Veteranpolitik. Politikken går på tværs af Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen (BIF), Socialforvaltningen (SOF) og Sundheds- og Omsorgsforvaltningen (SUF).

Der findes ikke præcise tal for, hvor mange veteraner, der bor i – og har kontakt med – Københavns Kommune. Forsvarets Veterancenter skønner, at der er ca. 1700 veteraner uden fortsat ansættelse i Forsvaret bosat i Københavns Kommune. 21 pct. af veteranerne har i SFI's undersøgelse fra 2012 rapporteret om større eller mindre selvvrurderede varige psykiske eller fysiske mén. En rundspørge i foråret 2013 i relevante centre i de tre forvaltninger viser dog, at der fortsat er et begrænset kendskab til målgruppen.

Status på indsatser

Arbejdet med veteranindsatsen har det seneste år været koncentreret omkring at styrke samarbejdet med relevante samarbejdspartnere med henblik på øget viden om målgruppen hos kommunens medarbejdere og dermed tilrettelæggelse af en relevant indsats for veteraner. Der har bl.a. været dialog med Veteranhjemmet, Forsvarets Veterancenter og Soldaterlegatet.

Samarbejdsaftaler med Forsvarets Veterancenter: Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen og Socialforvaltningen har indgået samarbejdsaftaler med Forsvarets Veterancenter. Samarbejdsaftalerne understøtter det igangværende samarbejde mellem Københavns Kommune og Veterancentret i regi af veteranpolitikken. Samarbejdsaftalerne omhandler videndeling om generelle veteranforhold og sparring i konkrete sager.

Fagligt netværk i kommunen: I forlængelse af samarbejdsaftalerne er der etableret et tværfagligt netværk for Københavns Kommunes kontaktpersoner. Forsvarets Veterancenter indgår også i netværket.

Bernstorffsgade 17, I
1592 København V

Telefon
3317 3302

E-mail
PG50@bif.kk.dk

Veterankoordinatorer: Der er udpeget en veterankoordinator i alle job- og beskæftigelsescentre samt i Socialcenter København. Desuden er der flere kontaktpersoner i centralforvaltningerne i SOF, BIF og SUF. Koordinatorerne har viden om veteranforhold og kan rådgive borger og sagsbehandler. BIF er i en proces med at definere koordinatorernes rolle mere præcist.

Gå-hjem-møde: Der er afholdt gå-hjem-møde med deltagelse af ca. 50 medarbejdere om veteranforhold med fokus på borgere med PTSD. Mødet blev afholdt på tværs af de tre forvaltninger og i samarbejde med Soldaterlegatet, Etnisk rådgivningscenter NOOR (BIF) og Veteracentret. Gå-hjem-mødet gav medarbejderne øget viden om de udfordringer, veteraner har i mødet med kommunen samt viden om Veteracentrets og Soldaterlegatets tilbud.

Veteransite: Der er etableret et veteransite på www.kk.dk med information om kommunens tilbud med relevans for veteraner og pårørende. Sitet indeholder kontaktoplysninger og information om kommunens indsatser samt links til relevante eksterne aktører.

Data-samkøring: De tre forvaltninger arbejder aktuelt på at foretage en samkøring af data med Veteracentret med henblik på at kvalificere arbejdet med målgruppen. Der er indgivet ansøgning for tilladelse af samkøring af data til Datatilsynet, og svar afventes.

Det bemærkes, at forvaltningerne også yder en indsats for målgruppen i regi af andre tiltag, for eksempel de mest udsatte borgere i regi af hjemløsestrategien, der bl.a. har fokus på en opsøgende social indsats for udsatte misbrugere.

Status for veteraner som målgruppe i stifindermodellen

Ved status for veteranpolitikken i 2012 blev udvalgene orienteret om, at forvaltningerne ville arbejde videre med veteraner som en målgruppe for Stifinderprojektet. Stifinderprojektet er et projekt vedr. sygdomsramte borgere, der går på tværs af BIF, SOF og SUF, og som pt. omfatter borgere med en hjerneskade.

Det er dog forvaltningernes vurdering, at stifindermodellen til dels er blevet overhalet af lovgivningsinitiativer på beskæftigelses- og socialområdet. Koordineringen på tværs af forvaltninger bliver således styrket som led i kontanthjælpsreformen (koordinerende sagsbehandler), reform af førtidspension og fleksjob (rehabiliteringsteams og ressourceforløb) og basis- og kombinationsforløb for match 2-gruppen. (tværfaglige forløb med en kombination af tilbud fra BIF, SUF og SOF). Konkret betyder det, at de sager, der før kunne blive genstand for stifindermodellen, i praksis bliver løftet i ovenstående koordinerende initiativer, hvor samtlige tre forvaltninger indgår. De veteransager, som kommunen har kendskab

til, vil således indgå i ovenstående forløb. Strategien på veteranområdet bibeholdes dermed som hidtil.

Stifindermodellen fungerer som inspiration i arbejdet med de nye tværgående samarbejdsmodeller og har ligeledes været grundlaget for udviklingen af hjerneskadesområdet på tværs af BIF, BUF, SOF og SUF. Et samråd som på tværs af forvaltningerne koordinerer og rådgiver om borgerforløb for borgere med erhvervet hjerneskade.

Der er en vedvarende udfordring i forhold til de veteraner, som kommunen ikke har kendskab til, og som ville kunne drage nytte af kommunens tilbud. Denne gruppe vil fremadrettet indgå som et fokusområde i forvaltningernes veteranindsats. Indsatsen vil tage udgangspunkt i dialog og samarbejde med de foreninger, der kender de udsatte veteraner og deres pårørende.

Økonomi

Indsatser under veteranpolitikken finansieres inden for forvaltningernes eksisterende ramme. Der er ikke afsat midler til udmøntning af politikken

Videre proces

Udvalgene vil i foråret 2014 få forelagt et oplæg til udarbejdelse af en revideret veteranpolitik gældende for 2015-2018, herunder også forslag til inddragelsesproces af aktører på området.

BILAG

Københavns Kommunes Veteranpolitik

Forslag til Københavns Kommunes veteranpolitik

09-03-2011

1. Indledning

I aftalen om budget 2011 for Københavns Kommune vedtog forligspartierne, at Københavns Kommune i 2011 vil tage initiativ til at fremlægge en samlet kommunal veteranpolitik.

Veteranpolitikken skal ifølge forligsparterne tage udgangspunkt i Sundheds- og Omsorgsforvaltningen, Socialforvaltningen og Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningens redegørelse af en indsats for tidligere udsendte soldater.

Redegørelsen blev forelagt Borgerrepræsentationen i København den 22. november 2010.

2. Redegørelsens hovedpointer

Redegørelsen er dels udarbejdet ved at gennemgå kommunens mange indsatser samt afdække, hvor mange tidligere udsendte soldater forvaltningerne tilbyder service eller har kendskab til. Endvidere er redegørelsen udarbejdet på baggrund af henvendelser til en række relevante foreninger¹ samt Forsvarsministeriet. Redegørelsen indeholder følgende hovedpointer:

- At Københavns Kommune kun har et begrænset kendskab til tidligere udsendte soldater.
- At kommunen kan styrke indsatsen ved at sikre medarbejderne øget viden om tidligere udsendte soldaters forhold og muligheder for støtte.
- At kommunen kan styrke indsatsen ved at styrke dialogen med forsvaret og relevante foreninger, som arbejder for tidligere udsendte soldaters tarv.

3. Målgruppe

Langt de fleste soldater vender hjem til Danmark uskadt og i god behold. Københavns Kommunes veteranpolitik er møntet på den mindre del af de hjemvendte soldater med bopæl i København, som har behov for hjælp for at blive stillet lige med andre borgere i Københavns Kommune. Endvidere er det hensigten at Københavns Kommunes veteranpolitik skal understøtte regeringens veteranpolitik med tiltag og konkrete initiativer.

Forvaltningerne Sundheds- og Omsorgsforvaltningen, Socialforvaltningen og Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen har kun i meget begrænset omfang kendskab til tidligere udsendte soldater (10-15 kendte sager i Københavns Kommune).

¹ Kammeratstøtteordningen, Støtte til Soldater og Pårørende, Soldaterlegatet, Hærens Konstabel- og Korporalforening og Veteranforeningen.

Sagsnr.
2011-33917

Dokumentnr.
2011-175141

Sagsbehandler
Rene Lyngfeldt Skov

Kontor for Politik

Bernstorffsgade 17
1592 København V

Telefon
3317 3582

E-mail
TS36@bif.kk.dk

Følgende kommunale institutioner har eller har haft kontakt til målgruppen:

- Jobcenter Baldersgade (sygedagpenge)
- Handicapcenter København
- Socialcenter København
- Socialforvaltningens hjemmepleje
- Center for Misbrugsbehandling
- Hjemløseenheden

4. Udfordringen

Københavns Kommunes analyse af grundlaget for en veteranpolitik viser, at der på tværs af de enkelte forvaltninger findes en bred tilbudsvifte, som vurderes at matche målgruppens individuelle behov og særlige problemer.

Analysen viser ligeledes, at på trods af disse mange gode offentlige som frivillige muligheder og tilbud, er det langt fra alle veteraner samt deres pårørende, som kender til disse muligheder. Endvidere viser analysen, at den kommunale indsats over for veteraner kan styrkes ved at tage fat om følgende anbefalinger:

- **Kompetenceudvikling:** Medarbejderne skal undervises om veteraners forhold og muligheder for støtte
- **Information om målgruppen:** Der skal skabes mere opmærksomhed om målgruppen
- **Oprettelse af kontaktforum:** Fokus på øget samarbejde mellem forvaltningerne og forsvaret, oplysning om forvaltningernes tilbud, indgange mv.
- **Københavns Kommunes veteranpolitik skal supplere Regeringens veteranpolitik²**

Disse fire anbefalinger danner grundlag for Københavns Kommunes veteranpolitik, som er inddelt i tre indsatsområder:

1. **Kompetenceudvikling**
2. **Information om målgruppen**
3. **Oprettelse af kontaktforum**

Indsatsområde 1 - Kompetenceudvikling

Det er Københavns Kommunes vurdering, at det ikke nødvendigvis er nye og anderledes tilbud til tidligere udsendte soldater, som er udfordringen. Udfordringen består snarere i manglende specialviden om dels tidligere udsendte soldaters forhold, dels tidligere udsendte soldaters muligheder. Således består "Kompetenceudvikling" af følgende initiativ til at modvirke dette:

- 1.1. I samarbejde med Etnisk Rådgivningscenter NOOR udvikles et undervisningskoncept for udvalgte medarbejdere på tværs af forvaltningerne. Undervisningskonceptet skal kvalificere kommu-

---

² Regeringens veteranpolitik: "Anerkendelse og støtte – veteranpolitik", oktober 2010

nens frontmedarbejdere til at spotte borgere, der udviser symptomer på at kunne være traumatiserede eller allerede er traumatiserede eller psykisk syge. Konceptet skræddersyes de enkelte institutioner, men tilrettelægges som en specifik indføring i hvilke kendetegn og karakteristika medarbejderne skal være opmærksom på.

Aktivitetsmål:

- Der gennemføres 5-10 undervisningsforløb fordelt på de tre forvaltninger.

Initiativer i regerings veteranpolitik, som understøtter ovenstående indsatser:

- Målgruppen for VISO (Den Nationale Videns og Specialrådgivningsfunktion) udvides til at omfatte veteraner
- Kommunale sagsbehandlere undervises om veteraners forhold

Indsatsområde 2 - Information om målgruppen

I forlængelse af kompetenceudvikling vurderes generel information om tidligere udsendte soldaters forhold og muligheder blandt kommunens medarbejdere ligeledes at være en udfordring. Således består ”Information om målgruppen” af følgende initiativer til at modvirke dette:

1.2. I efteråret 2010 gennemførte Jobcenter Baldersgade, Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen, et gå-hjem-møde om tidligere udsendte soldater. Mødet blev afholdt med repræsentanter fra Soldaterlegatet og Hærens Konstabel- og Korporalforening. Københavns Kommune vil i regi af veteranpolitikken gennemføre yderligere Gå-hjem-møder på relevante institutioner på tværs af forvaltninger.

Aktivitetsmål:

- Der arrangeres 5-10 gå-hjem-møder fordelt på de tre forvaltninger (Koordinator Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen)

1.3. I samarbejde med relevante foreninger – herunder Soldaterlegatet og Hærens Konstabel- og Korporalforening vil forvaltningernes kommunikationsenheder udsende artikler, korte nyheder og lignende i medarbejderblade, på intranet sider og andre relevante medier, som frontmedarbejdere i Københavns Kommune læser og gør brug af.

Aktivitetsmål:

- Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningens kommunikationsenhed skal, i koordinering med de øvrige forvaltninger, udsende mindst 2 artikler, korte nyheder eller lignende i løbet af ultimo 2011, ultimo 2012.

- 1.4. Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen vil tage initiativ til at koordinere kommunikationen med forsvaret om de initiativer, som ligger i regeringens veteranpolitik, og som ligeledes sigter mod at oplyse om veteraners forhold og muligheder.

Initiativer i regeringens veteranpolitik, som understøtter ovenstående indsatser:

- En indgang til web-baseret information
- Der oprettes et videnscenter

Indsatsområde 3 - Oprettelse af kontaktforum

Hvor veteranpolitikens to første indsatsområder primært knytter sig til relevante medarbejdere i Københavns Kommune, knytter sidste indsatsområde sig dels til veteranerne og deres pårørendes generelle behov for viden om, hvilke muligheder og tilbud de forskellige forvaltninger har at tilbyde. Dels til koordinering og samarbejde på tværs af Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen, Socialforvaltningen og Sundheds- og Omsorgsforvaltningen.

- 1.5. Som supplement til forvaltningernes kontaktpunkter oprettes et kontaktforum for veteraner, pårørende og foreninger. Indsatsen har fokus på generel information til målgruppen om kommunens tilbud gennem f.eks. informationsmaterialer, veterancenter og lignende.

Initiativer i regeringens veteranpolitik, som understøtter ovenstående indsatser:

- Veterancenter, som skal koordinere indsatsen for veteraner og pårørende
- Veteransekretariat til støtte for frivillige organisationer

I forhold til de tre ovenstående indsatsområder kan forvaltningerne, såfremt der opstår et behov, bruge de eksisterende BIF-SUF-SOF initiativer, der har fokus på øget koordination og samarbejde om fælles borgere, herunder ”Stifindermodellen³” og den fælles BIF-SUF-SOF strategi for udsatte og syge borgere fra maj 2009.

5. Økonomi

Elementerne i Københavns Kommunes veteranpolitik for tidligere udsendte soldater forventes at afholdes inden for forvaltningernes eksisterende økonomiramme. Det gælder følgende indsatser:

- Udvikling af undervisningskoncept
- Gå-hjem-møder
- Artikler og korte nyheder til kommunens egne kommunikationskanaler

---

³ Stifindermodellen indeholder 4 anbefalinger til at sikre sammenhængende forløb for BIF-SUF-SOF borgere med erhvervet hjerneskade. Modellen udspringer af en Borgerrepræsentationsbeslutning i maj 2009.

- Kommunikation med forsvaret om regeringens veteranpoliti
- Kontaktforum

Forvaltningerne vil sammen med Rådgivningscenter NOOR vil koordinere og ansøge Forsvarskommandoen om økonomiske midler til udvikling af undervisningskoncept samt afholdelse af workshops om traumatiserede borgere.

